

B.Ü AVNİ AKYOL ÜMİT VAKFI ANAOKULU REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA SERVİSİ

VELİ BÜLTENİ

PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİ

Çocuklar büyürken birçok sorun ve problemle karşılaşır. Bu sorunlar akademik başarı, arkadaş ilişkileri gibi önemli sorunlar olabileceği gibi 'bugün ne giymem gerekir?' gibi daha ufak sorunlarken daha büyük problemlerin başlangıcı olabilir.

Kendi problemlerini çözmeyi öğrenememeleri çocukların daha büyük problemler yaşamasına yol açabilir. Örneğin arkadaşları ile olan ilişkisindeki problemleri çözemeyen çocuk okulu sevmemeye, okula gitmek istememeye ya da başarısız olmaya başlayabilir.

Bazı çocuklar arkadaşları ile ilişki problemlerini çözemedikleri için bu sıkıntılarını karın ağrısı, baş ağrısı gibi fiziksel bulgularla dile getiriyor olabilirler.

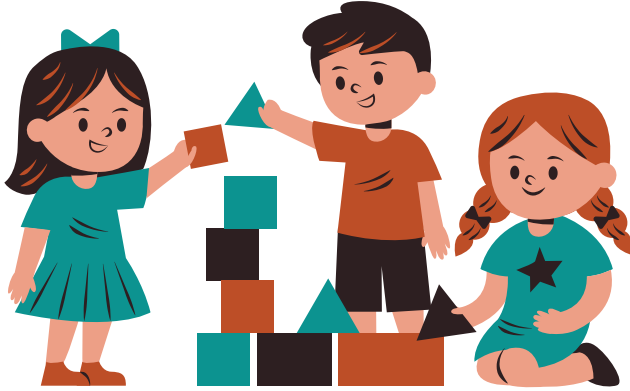
Bazen çocuk, arkadaşının elindeki oyuncakı almanın tek yolunun onunla kavga etmek olduğunu düşünebilir.

Kendi problemlerini çözemeyen çocuklar yeni şeyler denemekten kaçınırken çözebilen çocuklar daha mutlu ve bağımsız, kendilerine güvenli çocuklar olacaktır.

Problem Çözme

- 2 yaş öncesi çocuklar gelişim dönemleri nedeniyle problem çözmeyi beceremeyebilirler. 2 yaşından itibaren deneyimledikleri şeyleri kullanarak problemler çözmeye başlarlar.
- 5-6 yaşına gelmiş bir çocuk kendi başına problem çözme ve sorunlarını dile getirme yeteneğine sahiptir. Bu dönemlerde problemlerini çözmeyi öğrenen çocuklar, becerilerini akademik alanda ve ilişkilerinde de kullanacaklar ve zorluklardan yılmayacaklardır.
- Bu nedenle çocuklara küçük yaştan itibaren problem çözmeyi , sorunlarla baş etmeyi öğretmemiz önemlidir.

“

Çocuklara ne düşünecekleri değil, nasıl düşünecekleri öğretilmelidir.

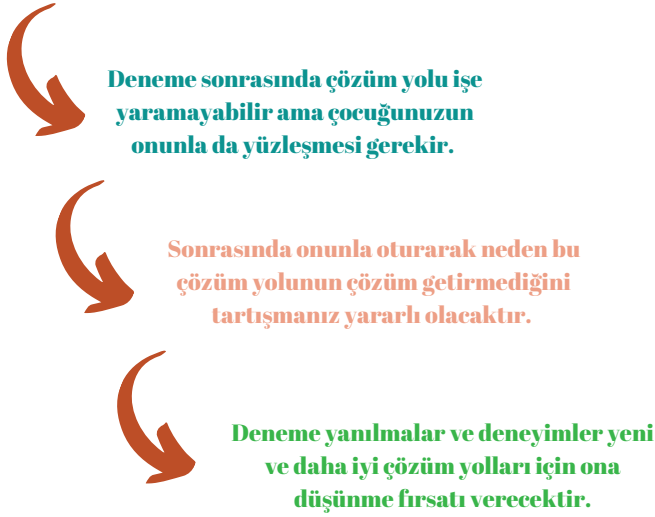
Margaret Mead

Peki Nasıl?

- Bütün bu gelişim süreci içerisinde çocukların problem çözmeyi öğrenmesi için bizlerin yapabilecekleri şeyler vardır.
- Yapılması gereken en önemli şey; çocuk bir problemle, karşılaştığı zaman çözmek için acele etmeyip onun yerine çözmek yerine sorunu anlaması ve çözüm bulması için biraz zaman tanımaktır.
- Kaç yaşında olursanız olun bir problemi çözenin temel yolu; problemi tanımlamak ve zihninizde oluşturmaktır. Çocuk bir problemle karşılaştığı zaman öncelikle onunla konuşun ve sorunun ne olduğunu birlikte anlamaya çalışın.
- Örneğin çocuğunuz arkadaşıyla hangi oyunun oynanması gerektiği konusunda tartışıyor. Siz de bu tartışmadan hoşlanmıyorsunuz. Hemen araya girerek bir çözüm üretmeyin.
- Onlara 'biraz senin istediğin oynayın sonra biraz senin istediğini oynarsınız' gibi bir çözüm vermeyin.
- Onun yerine eğer birbirlerine fiziksel zarar vermiyorlarsa uzaktan izleyin.
- Zaman tanımanıza rağmen hala aralarındaki sorunu çözemedilerse onlara yine çözüm sunmak yerine kendilerinin çözüm bulmalarını sağlayacak sorular yöneltebilirsiniz.
- Sorun ne? İkiniz farklı oyunlar oynamak istiyorsunuz peki bu sorunu nasıl çözebilirsiniz? Aklınıza neler geliyor? Ne yapılırsa her ikiniz de bu durumdan mutlu olabilirsiniz' gibi açık uçlu sorular onları düşündürmeye ve çözüm yolu bulmaya yönlendirecektir.
- Çocukların bu becerilerini geliştirmeleri için onların buldukları çözüm yollarını tartışın.
- 'Peki bu yöntemi denerseniz sonunda ne olabilir?'
- 'Peki bunu yaparsanız neler olabilir' gibi açık uçlu sorularla onların tartışmasını sağlayın.
- Onların buldukları çözüm yolları için onları teşvik edin ve cesaretlendirin.

Ebeveynlerin Rolü

- Siz çözüm sunmaz ve bu tutumla hareket ederseniz çocuklar sizin sandığınızdan çok daha iyi çözüm yolları bulabileceklerdir. Çocukların buldukları çözüm yollarını takdir etmek onları teşvik edecektir. Böylece daha iyi yeni çözüm yolları bulmaya çalışacaklardır.
- Öğrenmenin en iyi yöntemlerinden bir tanesi deneme yanılma yöntemidir.
- Çocuğunuzun bulduğu çözümleri denemelerini ve yanılarak olumsuzluklarla yüzleşmelerine izin vermeniz gerekir.
- Eğer çocuğunuzun bulduğu çözüm yöntemi ona çok zarar vermeyecek bir yöntem ise denemesine müsaade edin.

- Çocuklar iyi birer gözlemcidir. Bizlerin problem çözme becerilerini taklit ederler. Problemlerle karşılaştığımızda uygun çözüm yöntemlerimizi sesli ifadelendirerek problem çözme becerilerini öğrenmelerini kolaylaştırabiliriz. Gözlemledikleri şeylerden edindikleri bilgileri daha sonra problem çözmek için kullanırlar.
- Problem çözme yeteneğini geliştirmek için masal kahramanlarından yararlanabiliriz. Masallardaki kahramanların karşılaştıkları sorunları nasıl çözdüğünü onunla birlikte tartışıp çözüm yolları bulması için onu teşvik edebilirsiniz.
- Problem çözme becerisi merak ve hayal gücü ile ilişkilidir. Bu nedenle merak ettikleri şeyleri söylemek yerine onların cevabını bulmaları için onlara destek olabilir, teşvik edebilir, birlikte deneyler yaparak sonuca ulaşabilirsiniz.
- Örneğin evde bir kamp alanı yapmak isteyen çocuğunuza bir çadır alıp odanın ortasına koymak yerine sandalyelerden, minderlerden, battaniyelerden nasıl bir kamp alanı yapabileceğini birlikte paylaşarak, deneyerek göstermek onun problem çözme becerisini artıracaktır.
- Daha büyük çocuklarla oynanacak satranç gibi strateji oyunları sadece çocukların değil problem çözmekte zorlanan yetişkinlerin de problem çözme becerilerini artırır.
- Yaratıcılığın ve problem çözme becerisinin birbirlerini etkilediklerini unutmamak gerekir.

Evde Problem Çözme Becerisi Geliştirmek İçin Kullanılabilecek Soru Örnekleri

Ayaklarımız olmadan bir yerden bir yere nasıl gidebiliriz?

Masalarımız olmasaydı resimlerimizi nasıl yapabiliriz?

Soğuk havalarda ısıtıcılar olmazsa ne yapardık?

Çok büyük bir resim yapmak istiyorsun ama o kadar büyük kağıt yok, nereye yapardın?

Yemekleri bozulmaması için buzdolabı dışında nereye saklayabiliriz?

Kaşık olmasaydı çorbayı nasıl içerdik?

ESRA AYDOĞDU
Psikolojik Danışman